

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput I. Antiochiæ synodus celebratur, ei interest S. Nonnus, verba ad
populum, rogantibus reliquis episcopis, facit, Pelagiamque, quæ eo divina
providentia accesserat, convertit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A. JACOBO
DIAcono.

CAPUT I.

Antiochiæ synodus celebratur, ei interest S. Nonnus, verba ad populum, rogantibus reliquis episcopis, facit, Pelagiamque, quæ eo divina providentia accesserat, convertit.

Dum episcopi hosque inter S. Nonnum, Antiochiam ad Synodum convocati, ante S. Juliani ecclesiam

a
b
c
d
e

congregati sedent, Pelagiam, pretiosissimum vestibus ornatum,

f

inverecunde transientem vident a qua reliquis faciem avertentibus,

h

fixis cum oculis intuetur Nonnum, curamque, qua se-

Sacratissimus episcopus Antiochiæ civitatis *a* convocavit ad se omnes prope se existentes episcopos, pro certa quadam causa: unde conveniunt episcopi, numero octo, inter quos fuit et sanctissimus Dei vir Nonnus, episcopus meus *b*, vir mirificus et efficacissimus monachus de monasterio, quod dicitur Tabenensiotarum *c*. Propter incomparabilem enim ejus vitam et decoratissimam conversationem raptus est de monasterio et episcopus ordinatus *d*. Congregatos ergo in prædicta civitate jussit nos episcopus ipsius civitatis manere in basilica beatissimi martyris Juliani *e*. Ingressique successimus, ubi et ceteri, qui convenerant, episcopi ante januam ipsius basilicæ resederunt.

3 Quibus sedentibus, aliqui episcopi dominum meum *f* Nonnum rogabant ut aliquid ab ipso docerentur: statimque ex ore suo sanctus episcopus cepit loqui ad ædificationem et salutem omnium, qui audiebant. Cunctis vero nobis admirantibus sanctam doctrinam ejus, ecce subito transit per nos prima mimarum Antiochiæ, ipsaque est prima choreutiarum pantomimarum *g*, sedens super asellum: et processit cum summa phantasia, adornata ita, ut nihil videretur super ea nisi aurum et margarite et lapides pretiosi; nuditas vero pedum ejus ex auro et margaritis erat cooperta: cum qua maxima erat pompa puerorum et puellarum in vestibus pretiosis amicta: et torques aurea super collum ejus.

4 Quidam præcedebant, alii vero sequebantur eam: pulchritudinis autem decoris ejus non erat satiety omnibus sæcularibus hominibus. Quæ tamen transiens per nos, totum implevit aërem ex odore musci *h*, vel ceterorum suavissimorum odoramentorum fragrantia. Quam ut viderunt episcopi ita nudo capite et omni membrorum compage sic inverecunde transire cum tantis obsequiis, ut nec velamen super caput positum, nec super scapulas: tacentes ingemuertunt, et quasi a peccato gravissimo avertentur facies suas.

5 Beatissimus autem Nonnus intentissime eam et diu respiciebat, ita ut, posteaquam transisset, intueretur et respiceret eam. Et postea avertit faciem suam, dicens ad circumsedentes episcopos: Vos non delectati estis tanta pulchritudine ejus? Illis vero nihil respondentibus, posuit faciem super genua sua, et manuale *i* sanctum, quod tenebat sanctis manibus suis: et sic omnem sinum suum replevit lacrymis, et suspirans graviter, dixit iterum ad episcopos: Non delectati estis tanta pulchritudine ejus? Illis vero nihil respondentibus, Vere, ait, ego valde delectatus sum, et placuit mihi pulchritudo ejus: quoniam istam habet Deus præponere et sta-

tuere in conspectu tremendæ et admirabilis sedis sue judicaturus tam nos quam episcopatum nostrum.

6 Et iterum dixit ad episcopos: Quid putatis, dilectissimi: quantas horas fecit in cubiculo suo hæc mulier, lavans et componens se; cum omni sollicitudine animi et intentione ad spectaculum ornans se, ut corporali pulchritudini et ornatui nihil deesset, quatenus omnibus placeret, ne turpis videretur esse suis amatoribus, qui hodie sunt, et crastino non sunt? Ergo et nos habentes Patrem in cælis omnipotentem, sponsam immortalẽ, donantem bene custodiendis promissiones, quæ habent divitias cælestes et æterna præmia, quæ æstimari non possunt, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, quæ præparavit Deus diligentibus se, (quid enim plura loquor?) habentes repromissionem, faciem illam magnam et splendidam, et inestimabilem sponsi vultum videre, cui Cherubim respicere non audent, non ornamus neque detergimus sordes de miseris animabus nostris, sed dimittimus eas negligenter jacere?

7 His omnibus dictis, apprehendit me peccatorem diaconum, pervenimusque in hospitium, ubi nobis fuerat cellula data. Et ingressus cubiculum suum, jactavit se in pavementum, et faciem suam ad terram, percussitque pectus suum, lacrymabatur, dicens: Domine Jesu Christe, ignosce mihi peccatori et indigno, quia unius diei ornatus meretricis supervenit ornatum animæ meæ *k*. Quali vultu respiciam ad te? Aut quibus sermonibus justificer in conspectu tuo? Non enim occultabo cor meum ante te, quoniam prospicis secreta mea. Et vae mihi peccatori et indigno, quoniam ante altare tuum adsisto, et non offero pulchram animam qualem exoptas a me. Illa enim promisit placere hominibus, et fecit: et ego promisi tibi placere, et mentitus sum propter pigritiam meam. Nudus sum tam in cælo quam in terra, non adimplens præcepta mandatorum tuorum. Ergo non est mihi spes ex operibus bonis, sed spes mea in misericordia tua, qua confido salvari *l*.

8 Hæc vero illo dicente, et horum causa plurimum ululante, eodem die vehementer festa celebravimus. Superveniente autem die, quæ est Dominica, postquam complevimus nocturnas orationes, dicit ad me sanctus Nonnus episcopus: Tibi dico, frater diacone, vidi somnium et fortiter conturbor, eo quod non possum discernere illud. Qui mox dicit ad me, vidisse se in somnis, quomodo ad cornu altaris staret nigra columba, multis sordibus involuta: quæ circumvolabat me, et fetorem ac squalorem sordium ejus ferre non valebam. Illa vero circumstetit me, donec dimissa est oratio catechumenorum. Postquam vero proclamavit diaconus catechumenis, Procedite, statim nusquam comparuit *m*. Et post Missam fidelem *n* et completionem oblationis, cum dimissa esset ecclesia, egrediente me limite domus Dei, venit denuo ipsa columba multis sordibus involuta, et iterum circumvolabat me.

9 Ego vero extendens manum, apprehendi eam, et jactavi in concham, quæ erat in atrio sanctæ ecclesiæ: et dimisit in aqua omnes sordes suas, quibus obvoluta erat, et ascendit de aqua

A aqua candida sicut nix : quæ et volans, in excelsum ferebatur, et omnino ab oculis meis sublata est. Cum ergo narasset somnium sanctus Dei Nonnus episcopus, apprehendit me, et pervenimus ad majorem ecclesiam cum ceteris episcopis, et salutavimus episcopum civitatis. Et ingrediens, omnem populum ecclesiæ hortatus est, qui ingressi sederunt super thronos suos : et post omnem canonicam celebrationem vel lectionem sancti Evangelii, idem episcopus civitatis porrigens sanctum Evangelium beatissimo Nonno, hortabatur eum ut verba faceret ad populum o.

10 Qui aperiens os suum loquebatur sapientiam Dei, quæ habitabat in eo : quoniam nihil compositionis, aut philosophiæ, aut indiscretum alloquebatur, nihil in se habens humanæ naturæ superfluum : sed repletus Spiritu sancto, arguebat et commonebat plebem, sincerissime loquens de futuro iudicio, et perpetuis bonis, quæ reposita sunt. Cuncta ergo plebs compuncta est ex verbis, quibus locutus est per eum Spiritus sanctus, ita ut pavimentum sanctæ Ecclesiæ inundaret populi lacrymis. Gubernatione vero misericordiæ divinæ contigit, ut conveniret ad eandem ecclesiam et meretrix hæc, de qua factus est nobis sermo : et quod mirum est, catechumena, cui nunquam accessit sollicitudo peccatorum, nec aliquando ad Dei convenisset ecclesiam, subito compuncta est timore Domini, cum argueret sanctus Nonnus populum, ita ut desperaret de se, ipsa mulier plangens flumina lacrymarum fundebat, nec ullo modo a fetu continere se poterat p. Et statim præcepit duobus pueris suis, dicens : Sustinete in hoc loco et dum egressus fuerit sanctus Nonnus episcopus, sequamini eum, et inquirete ubi maneat, et venite et renuntiate mihi.

11 Pueri verò fecerunt sicut præcepit eis domina sua : et sequentes nos, venerunt in basilicam beatissimi martyris Juliani, ubi nobis hospitium seu cellula erat. Et regressi, venerunt, dominæ suæ dicentes : quoniam in basilica beatissimi martyris Juliani manet. Quo illa audito statim transmisit diptychum tabularum q per eosdem pueros, ita continentem : Sancto discipulo Christi, peccatrix et discipula diaboli. Audivi de Deo tuo, quod caelos inclinavit, et descendit super terram, non propter justos, sed ut peccatores salvaret, in tantum humiliatus, ut publicanis appropinquaverit, et in quem Cherubim respicere non audent, cum peccatoribus conversatus sit. Et tu, Domine meus, qui multam sanctitatem habes, etsi carnalibus oculis ipsum Dominum Jesum Christum, qui se illi mulieri meretrici Samaritanæ manifestavit ad puteum, non adspexisti, tamen verus cultor illius es, sicut a Christianis audiivi referentibus. Si vero illius Christi verus es discipulus, non me respuas, per te desiderantem videre Salvatorem, ut per te merear videre vultum sanctum suum.

12 Tunc rescripsit ei sanctus Nonnus episcopus : Quæcumque es, manifesta es Deo, et tu et tractatus tuus et voluntas tua. Attamen dico tibi, ne velis tentare humilitatem meam : ego enim sum homo peccator servus Dei. Si pro certo habes desiderium divinitatis, virtutem adipiscendi et fidem, et me vis videre : sunt mecum episcopi alii, veni, et ante eos me videbis : nam sola me videre non poteris. Cum hæc relegisset Meretrix, gaudio repleta, cursu venit ad basilicam

cam beati martyris Juliani, et nuntiavit nobis de præsentia sua. Quo audito, sanctus Nonnus episcopus vocavit ad se omnes, qui illic aderant, episcopos, et r jussit eam venire ad se. Quæ accedens, ubi congregati erant episcopi, jactavit se in pavimentum, et apprehendit pedes beati Nonni episcopi, dicens : Rogo te, domine meus, imitare Magistrum tuum Dominum Jesum Christum, et effunde super me tuam bonitatem, et fac me Christianam. Ego enim sum, domine meus, pelagus peccatorum et abyssus iniquitatis. Peto me baptizari s.

A. JACOBO
DIACONO.

ANNOTATA.

a Cum Sancta anno circiter 453 aut seq., quemadmodum in Commentario prævio § 2 docui, ad fidem simul ac ritæ sanctitatem fuerit conversa, oportet, ut episcopus Antiochenus hic memoratus, quo sedente, Pelagiam fuisse conversam, infra a Jacobo narrata manifestant, non alius exstiterit, quam Maximus, qui ab anno 449 aut certe ab anno 450 ad annum usque 455 ezeuntem ecclesiæ Antiochenæ præfuit, E uti in Chronologica Patriarcharum Antiochenorum Historia, Operis nostri tom. 4 Junii præfata, Boschius noster docet.

b Codex noster P Ms. 18 habet : Inter quos fuit et sanctus Nonnus episcopus, pronomine Meus, quod Nonni episcopi diaconum exstittisse Pelagiæ biographum proderet, omisso ; verum pronomen illud, uti in editione Rosceydiana, ita et in duobus aliis nostris codicibus P. Ms. 17 et O Ms. 19 legitur, nec multum refert, esse illud in præfato codice nostro P Ms. 18 omissum, cum in hoc ipso infra occurrant, quæ Jacobum, Sanctæ nostræ biographum, Nonni episcopi exstittisse diaconum, luculentissime produnt. Quis porro Nonnus is fuerit, et an unquam Heliopolitanus episcopus exstiterit, in Commentario prævio § 2 discussi. In Martyrologio Romano ad 2 Decembris diem ita annuntiat : Edessæ S. Nonni episcopi, ejus præcibus Pelagia penitens ad Christum conversa est.

c Celebre hoc Egypti monasterium, quod e Palladio male intellecto ad Syenem scriptores non nulli perperam locarunt, in Superiori Thebaide in confiniis Tentyrani et Thebani Nomi situm fuisse, Papebrochius noster tom. 3 Maii in Commentario, quem SS. Pachomii et Theodori abbatum Actis præmisit, dilucide ostendit.

d Ibæ in sedem Edessenam, cum in pseudo-concilio Ephesino amotus ille ab hac fuisset, anno 449 (adi Commentarium prævium § 2) fuit substitutus ; id autem, quod bene hic notandum, factum fuit, agente potissimum impio Dioscuro, Alexandrino in Egypto patriarcha, qui, cum Syriacos haud paucos consiliis suis ac dogmatibus perbersis contrarios experiretur, usque proinde haud fideret, Nonnum monachum, quem non adeo, quam fuit, orthodoxum esse, fortassis exstimabat, ex Egypto sua accersit, eumque etiam invitum ac repugnantem, uti hic Jacobus satis indicat, episcopum ordinandum, Ibæque in sedem Edessenam, a qua is per injuriam erat amotus, substituendum curavit.

e Rosceydus, cui assentiendum reor, ita in hunc locum observat : Varii occurrunt Juliani in Martyrologio. Existimo hic intelligi unum ex iis, qui passi sunt in Syria, in qua Antiochia.

f Pronomen Meum hic iterum in codice nostro P Mss

A. JACOBO
DIAcono.

P Ms. 18 omittitur; omittitur præterea et in Ambobus aliis nostris codicibus P Ms. 17 et O Ms. 19; verum, cum in horum singulis, quæ Jacobum, S. Pelagiæ biographum, Nonni episcopi exstitisse diaconum manifestant, inveniuntur, nec illud ad rem multum facit.

g Mirum, quantum codices Mss., non tantum nostri, sed ii, qui Rosweydo præluæ-runt, invicem hic dissonent. Diversorum ex his lectiones variantes Rosweydu in Annotationibus Vitæ a se editæ adjectis adducit, in eamque deinde opinionem abit, ut Pelagiam, quam lectio, ab eo hic suppedilata atque ex conjectura, ut ipsemet in dictis Annotationibus ait, emenda-ta, primam mimarum ac primam choreutiarum pantomimarum facit, saltatricem existisse aut- met, quæ simul etiam cantare soleret. Rectene, an male, dispiciamus. In codice nostro P Ms. 18, qui e tribus nostris supra laudatis Mss. co- dicibus, Latinam Sanctæ Vitam continentibus, solus hic, aliis duobus lectiones certo mendosas exhibentibus, adduci meretur, ita habet: Im- proviso transibat prima mimarum Antiochena civitatis, quam vulgo orgistriam vocant. Le- ctioni huic etiam suffragatur Græca Sanctæ nos- træ Vita, codici nostro † Ms. 193 inserta: In hac enim locus, de quo hic nobis sermo, ita reddi- tur: Παρήγετο ἡ πρώτη τῶν μιμῶδων Ἀντιοχείας, ἡ δὲ ἦν καὶ ἡ πρώτη τῶν προχορηγησῶν τοῦ ὄρ- γήστρου. Transibat prima mimarum Antiochena- rum; erat autem hæc et prima earum, quæ sal- tandi arte præcellunt; horum autem verborum postremis significatur, Mulierem, hisce memora- tam, saltandi magistram existisse seu inter eas, quæ saltandi artem nossent, primum locum obti- nisse; quod optime convenit cum recitato codicis nostri P Ms. 18 textu, utpote in quo declaratur, mulierem illam, quæ Sancta nostra erat, Orgi- striam seu potius (in modo enim, quo hoc voca- bulum ecaratur, mendum indubie cubat) Or- chestriam fuisse appellatam, nomenclatione de- ducta a vocabulo ὄρχήστρου, idem Græce, quod Latine saltandi magistra, significante. Porro cum tam secundum proximè hic jam memoratum co- dicem nostrum Græcum † Ms. 193, quam secun- dum alterum Latinum, qui P Ms. 18 signatur, Vitamque Sanctæ nostræ Latine exhibet, salta- trix, quam memorant, prima etiam (vide ambo- rum proximè huc transcripta verba) mimarum Antiochenarum existiterit, mimaque, a verbo ἑγγυριδίων, quod imitari significat, nomenclatione deducta, mulierem scenicam, seu quæ in theatro aut cantando aut aliter actiones aliorum exprimat, imitetur, significare queat, recedendum non puto ab opinione, qua Rosweydu existima- vit, Sanctam nostram, quam meretricem biogra- phus loco non uno appellat, Saltatricem præterea, in theatro etiam cantare solitam, ante conver- sionem suam existisse. Atque hinc jam fluit, ut Sancta nostra vivendi, quam tum secuta est ratione hodiernas propemodum comedas, utpote quæ et cantare et saltare etiam in theatris soleant, expresserit, ac proin ut comedæ appellatione a Tillemontio tom. 12 Monument. Ecclesiast. pag. 412 haud perperam afficiatur. At vero, inquit, Nicephorus Callistus (adi, quæ in Comment. præv. num. 18 recitari, ejus verba) S. Pelagiam, quam Nonnus episcopus concertit, non mimarum, sed menadum Antiochenarum primam facit. Fateor, sic habet; verum Nicephoro oppono Theophanem, qui in Chronographia edit. Parisiensis anni 1655 pag. 79 sic scribit: Nonnus, Deo plenus ponti-

fix Edessenorum, pascebat ecclesiam, qui mima- rum Antiochensium insignissimam Deo consecra- vit, et Margaritæ scorti vice Pelagiam sanctam pœnitentem Christo exhibuit. Adhæc menades Bacchi erant sacrificula, a verbo μαιεύσθαι, furere, sic dictæ, quod, dum Bacchi sacris vacarent, noctu, funalibus accensis crinibusque hinc inde sparsis, furentium in morem cursilarent; cum autem Theodoretus, qui Sanctæ nostræ ætate in Syria, non secus ac illa, floruit, Liberi Patris seu Bacchi et templa et solemnitates ætate sua omnino fuisse abolita, libro de curandis ethnicorum affe- ctibus cap. xi non obscure tradat, Antiochiæ adhuc, dum Sancta nostra fuit conversa, seu anno circiter 452 Bacchi menadas seu sacrifi- culas existisse, parum verosimile apparet Ma- neat itaque, Sanctam nostram, anlequam conver- teretur, Saltatricem, in theatro etiam cantare solitam, ac proin etiam, ut Tillemontius vult, comedam existisse, atque ob ea, tum quæ e Rosweydo, tum quæ aliunde supra attulimus, talem quidem, quæ inter id genus mulieres prin- cipem locum teneret.

h Muscus, aliis Moscus aut etiam Moschus, odoramenti genus est, quod e cujusdam animalis aut umbilico, aut vase, juxta umbilicum posito, colligitur. Adi ad vocabulum Muscus vel Can- gium in Glossario, vel in Onomastico, Vitis Pa- trum subjecto, Rosweydu; qui posterior scrip- tor ibidem etiam docet, varias de musci origine esse opiniones.

i Ἐγγυριδίων seu libellis, manu facile por- tatilis, qui preces, ab episcopis aliisque personis ecclesiasticis recitari solitas, complecteretur, ve- rosimillime per hoc vocabulum hic significatur. Ita colligo et e sensu contextu et e Græca, quam codex noster † Ms. 193 continet, Sanctæ nostræ Vita, in qua Latino, quod hic occurrit, vo- cabulo Manuale respondet vox Græca ἑγγυρι- δίων.

k In omnibus tribus codicibus nostris P Ms. 17, P Ms. 18 et O Ms. 19, anonymi interpretationem (adi Comment. præv. num. 13) continentibus, legi- tur: Quia unius diei meretricis ornatus totius vite meæ superavit industria ornamenta

l Cum hoc Actorum S. Pelagiæ loco haud satis concordat Menologium Basilianum. In hoc enim dumtaxat narratur Nonnus, visa, cum invere- cunde præteriret, Pelagia, dixisse: Hanc etiam Deus, qua est in homines clementia, suscipiet. Adhæc Pelagiam eo ipso die, quo invere cunde præteriens ab episcopis fuit conspecta, et Nonno verba facienti aures præbuisse et ad Dominum fuisse conversam, idem Menologium non obscure indicat; quod multo adhuc minus cum iis, quæ hic in Sanctæ Vita mox subduntur, concordat.

m Tres codices nostri Mss., ad lit. præced. laudati, habent: Donec oratio pontificis dimitteret catechumenos; at ubi diaconus ex more catechu- menis discedere præcepit, nusquam in ecclesia omnino comparuit; Verba autem tam hæc, quam Eustochiana apud Rosweydu, significant, col- umbam, quæ Nonno apparuerat, disparuisse post Missam catechumenorum seu post eam sacræ Liturgiæ partem, Epistola et Evangelio, ut vulgo dicitur, constantem, cui dumtaxat interesse ca- thecumenis licebat.

n Codices nostri habent: Post expletas Missas fidelium, id est, post eam sacræ Liturgiæ partem, cui etiam post catechumenorum, lecto Evangelio, discessum fideles interesse poterant.

o In codice nostro P Ms. 18 habetur: Ad ec- clesiam

A clesiam cum aliis episcopis venimus; cumque salutassent episcopum civitatis, ad agendas Missas cum eodem simul processerunt; et post sancti Evangelii lectionem præcepit episcopus civitatis sancto Nonno verbum exhortationis populo prædicare; hæc autem lectio præ lectione Rosveydiana seu Eustochiana mihi arridet.

p Duo e codicibus nostris, quorum alter P Ms. 17, alter P Ms. 18 notatur, legunt: Providentia itaque divina contigit, ut illa meretrix, de qua nobis sermo est, tunc adesset; erat namque cathecumena, et numquam ad ecclesiam veniebat peccatorum multitudine pregravata, sed tunc voluntate Dei affuit, et ita Domini timore compuncta est, ut miro modo ex oculis ejus fluere flumina lacrymarum; ab hac autem lectione non multum etiam dissonat codex O Ms. 19.

q Diptycha tabularum, olim potissimum usitari solita, erant tabellæ plicatiles quadrangulares æqualis magnitudinis binæ, quæ, cum fere in modum, quo hodiernarum ad tabaci usum forma quadrata pyxidum operculum ac fundus, commissuris duabus cardineque has ambas trajiciente invicem connexæ, figuris litterisque intra se describendis servirent, nec etiam ipsa descriptas complecterentur.

B r In omnibus tribus nostris codicibus hic additur: Et in eorum præsentia.

s Verba paulo plura Pelagia hoc loco codices nostri attribuunt; verum anne hic primæcum textum Græcum interpres anonymus auce-rit, an vero eum Eustochius contraxerit, est dubium.

CAPUT II.

Pelagia enixissime baptismum flagitat, baptizatur, confirmatur, sacra Eucharistia reficitur, clam ad montem Oliveti secedit, ibique post triennem penitentiam felicissime moritur.

Cum vix eam persuasisset sanctus Nonnus episcopus surgere a pedibus suis, cum surrexisset, dicit ad eam: Canones sacerdotales continent non baptizari meretricem, nisi fidejussores præstiterit, ut non se iterum in ipsis malis revolvat a. Quæ audiens talem episcopi sententiam, jactavit se iterum in pavimentum, et apprehendit pedes sancti Nonni, et ipsos lacrymis suis lavit, et capillis suis extergebat, dicens: Rationem reddas Deo pro anima mea, et tibi adscribam iniquitates factorum meorum, si distuleris me iniquam et turpissimam baptizare. Non invenias portionem apud Deum cum Sanctis, nisi me hodie in sponsam Christi renasci feceris, et obtuleris Deo. Tunc omnes episcopi et clerici, qui convenerunt, videntes talem peccatricem pro Deitatis desiderio talia loquentem, admirantes dicebant, numquam se talem vidisse fidem et desiderium salutis, sicut hujus meretricis b.

14 Et statim transmiserunt me peccatorem diaconum ad episcopum civitatis c, ut hæc omnia ei insinuarem, unam de diaconissis juberet ejus beatitudo transmitti mecum d. Qui audiens, lætatus est gaudio magno, dicens: Bene, pater honorabilis, te expectabant opera ista; scio, quod os meum eris e. Et statim transmisit mecum dominam Romanam primam diaconissarum f. Quæ veniens, invenit eam adhuc ad pedes sancti Nonni episcopi, cui vix persuasit surgere a pedibus suis, dicens: Surge, filia, ut exorcizeris. Dixitque ei: Confitere omnia peccata tua. Quæ respondit: Si perscrutata fuero scientiam cordis mei, non invenio in me aliqua opera bonorum actuum. Peccata enim mea scio, quod arena maris graviora sint; aqua enim perparva est præ mole peccatorum meorum. Confido vero de Deo tuo, quod dimittat pondus iniquitatum mearum, et respiciat super me g.

15 Tunc dixit ad eam sanctus Nonnus episcopus: Dic, quod sit nomen tuum? Quæ respondit: Naturali nomine Pelagia vocata sum a parentibus meis; cives vero Antiochiæ Margaritam me vocant, propter pondus ornamentorum, quibus me adornaverunt peccata mea. Ego enim eram ornamentum et comptum ergasterium diaboli h. Iterum dicit ad eam sanctus Nonnus episcopus: Naturali nomine Pelagia vocaris? Quæ respondit: Ita, domine. Quo audito, sanctus Nonnus episcopus exorcizavit eam, et baptizavit, et imposuit ei signum Domini, tradiditque illi Corpus Christi i. Fuitque illi mater spiritalis sancta domina Romana k, prima diaconissarum; quæ accipiens eam, ascendit in catechumenum l, eo quod et nos ibi maneremus. Tunc dicit ad me sanctus Nonnus episcopus: Tibi dico, frater diacone, lætemur hodie cum angelis Dei, et oleum extra consuetudinem sumamus in cibo, et vinum cum letitia spiritali accipiamus, propter salutem hujus Puellæ.

16 Sumentibus vero nobis cibum, audiuntur voces subito, velut hominis, qui violentiam patitur: diabolus enim clamavit, dicens: Væ væ, quid patior a decrepito sene isto? Non tibi sufficiunt triginta millia Sarracenorum m, quos mihi abrupisti et baptizasti, et obtulisti Deo tuo? Non tibi sufficiebat Heliopolis, quoniam cum et ipsa mea esset, et omnes, qui in ea habitabant, me adorarent: tu mihi abrupisti et obtulisti Deo tuo n? Sed et nunc maximam spem meam abstulisti a me: jam nunc non fero machinationes tuas. O jam quid patior a damnabili isto! Maledicta dies illa, in qua natus es tu: flumina lacrymarum infirmo hospicio inundant o: jam spes mea abstracta est. Ista omnia clamabat diabolus, et lamentabatur ante januas, et audiebatur ipse ab omnibus hominibus. Et iterum repetens, ad neophytam puellam dixit: Hæc mihi facis, domina mea Pelagia, et tu meum Judam imitaris? Ille enim gloria et honore coronatus, et apostolus constitutus, tradidit Dominum suum: ita et tu mihi fecisti.

17 Tunc dicit ad eam sanctus Nonnus episcopus: Signa te Cruce Christi, et abrenuntia ei p. Quæ signavit se in nomine Christi et insufflavit in demonem; et statim nusquam comparuit. Post biduum ergo, dormiente ea cum sancta Romana commatre sua in cubiculo suo, apparuit

A. JACOBO
DIACONO.
mittitur, qui
hæc nuntiet
Antiochæ
episcopo, dia-
conissamque
accersat: hæc
adveniens,

c

d

e

f

g

Pelagia a
Nonno ba-
ptizatur, con-
firmatur,
Christique
corpore refi-
citur.

B

h

i

k

l

Hinc diabo-
lus Nonnum
maledictis in-
cessit, blan-
ditisque
etiam Pela-
giam semel

m

n

o

p

q

r

s

t

u

v

w

x

y

z

aa

ab

ac

ad

ae

af

ag

ah

ai

aj

ak

al

am

an

ao

ap

aq

ar

as

at

au

av

aw

ax

ay

az

ba

bb

bc

bd